

Σημειώματα ἐκ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐκδόσεως

Τῆς ἐκδόσεως.

9/9/38.

Ἱστορικὰ ἀριστουργήματα εἰς τὴν ἀνασκαφὴν
τῆς Θέρκης.

Τὰ εὐρεθέντα πολύτιμα ἀντικείμενα εἰς τὸ ἀποκαλυφθὲν
δωμάτιον τῶν ἐρειπίων τῆς Βιζύης ἀποδείχθη ὅτι ἀνήκουσιν
εἰς τοὺς Θέρκας βασιλεῖς τοῦ πρώτου αἰῶνος. -

ψ

Σταμπούλ 8 (α.α.) Ἐκ τοῦ Συμβουλίου τῆς Τουρκικῆς Ἱστορίας.
Ὁ δόκτωρ Ἀρήφ Μουφίτ Μανσέλ ὁμοθυμαδὸν εἰς τὴν ἀνασκαφὴν τῆς
περιφερείας Θέρκης μετέβη εἰς τὸ ἐν Κων/πόλει μουσεῖον τινα
ἐκ τῶν ἐκεῖ εὐρεθέντων ἀντικειμένων. Τὸ ἀποτελέσμα τῶν τελευταίων
ἡμερῶν τῶν ἀνασκαφῶν ταύτων ὁ δόκτωρ Μανσέλ εἰς τὸ Συμβούλιον
τῆς Τουρκικῆς Ἱστορίας ἀνέγνω ὡς ἀκολούθως.

Αἱ ἀνασκαφαὶ αἱ ἐνεργούμεναι εἰς τὰ χωρία τῆς Βιζύης ἀπὸ
τῆς 13 Αὐγούστου 1938 καὶ ἔντεθεν ἀπέδωκαν σπουδαῖα ἀποτελέσμα-
τα. Εἰς ἀπόστασιν πέντε χιλιομέτρων πρὸς νότον τῆς κωποπόλεως
Βιζύης εἰς τὴν ἄκραν χαρδώρας ὀνομαζομένης "ἀνδ-δερέ" καὶ εἰς
τὸ μέσον ἐρειπίων μήκους 55 μέτρων καὶ ὕψους 9.50μ. ἀνευρέθη μαυ-
σωλεῖον μήκους 5 μ. καὶ πλάτους 3 μ. κατέσκευασμένον ἀπὸ ὀρεο-
τολίθους κανονικοὺς καλῶς ἐπεξεργασμένους, κεκαλυμμένον ὑπὸ θό-
λου σχήματος κώνου. Τὰ στενὰ τοῦ μαυσωλεῖου κεῖνται ἀνατολικῶς
καὶ δυτικῶς. Πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος ὑπάρχει θύρα μὲ πλάσιον
ἐκ μαρμαροῦ. Ἐμπροσθεν δὲ τῆς θύρας εὐρίσκεται μέγας μονόλιθος
συνδεόμενος μετὰ τοῦ κτιρίου διὰ τριῶν σιδηρῶν καὶ ἰσχυρῶν συν-
δέσμων (κενέι). Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ μαυσωλεῖου εἶνε ἐπικεκρισμένον

دید γύψου καὶ κεκαλυμμένον دید σκαλιστῶν διακοσμήσεων. Τὸ δὲ
 πεδον εἶναι ἀπὸ πλάκες ἀπομίμησης / μαρμάρου. Ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐπὶ
 ἐρυθρᾷ βάσει (φόντου) ὑπάρχει εἶδος λεπτοῦ καὶ μακροῦ σειρη-
 νίου χρώματος πρασίνου με ἀπομίμησης φυτῶν τὰ ὅποια ἀφίνουν
 τὴν ἐντύπωσιν τῶν σχεδίων τοῦ Ἀπολλοῦ Παλλερ ὡς καὶ λεπτὰ σχέδια
 ἀγγείων. Τὸ ἄνω μέρος τοῦ θόλου ἦτοι ἡ ὀροφή τοῦ μανσωλεῖου πε-
 ριέχει λευκὰ διακοσμήματα (ροζέτες) ἐπὶ βάσει (φόντου) κυανῆς.
 Εἶνε φανερόν ὅτι θέλουν νὰ παραστήσουν τὸν οὐρανὸν με τ' ἄστρα.
 Ἐντὺς τοῦ μανσωλεῖου καὶ πρὸς τὴν ἀνατολικὴν μεσημβρινὴν γωνίαν
 ὑπάρχει τῆφος κατεσκευασμένος ἀπὸ / φονδύλων ἐκ καλίφ. (.;.)
 σκεπασμένος με λιθίνην πλάκα ἐπικλίνη κατὰ τὰς δύο πλευρὰς.
 Ὁ τῆφος ἔξωθεν εἶνε ἐπικειραμένος καὶ ἐστολισμένος ἰδίως εἰς
 τὸ ἔμπροσθεν μέρος με διακοσμήσεις. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο ὑπάρχει
 θύρα καὶ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ πύλῃς παρατηροῦνται σχέδια φυτικὰ
 ὁμοιοῦντα πρὸς γιρλάνδας. Αἱ τοιχογραφίαι αὐταὶ ὡς ἐκ τῆς ἀπλό-
 τητος καὶ ζωηρότητος αὐτῶν ὑπενθυμίζουν τοιχογραφίας τῆς ἐπο-
 χῆς τοῦ Αὐγουστοῦ καὶ ἰδίως τῆς τρίτης περιόδου τῶν τοιχογρα-
 φιῶν τῆς Πομπηίας. Ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι αἱ
 θρακικαὶ τοιχογραφίαι εἶνε ρωμαϊκαί. Διότι αὐταὶ περιλαμβάνουσιν
 ἴδιον τόνον θρακικόν καὶ ἀπὸ τῆς ἀόψεως ταύτης παρουσιάζουσιν
 ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον. Ἐντὺς τοῦ μανσωλεῖου καὶ πέριξ τοῦ τῆ-
 φου εὐρέσκονται πολὺ σπουδαῖα ἔργα ὀρεχιδάλκινα καὶ πήλινα. Εἰς
 τὰ δύο ἄκρα τοῦ τῆφου ὑπάρχουσιν ὀρεχιδάλκινα κηροπήγια καὶ πλη-
 σιον αὐτῶν διαφόρα ὀρεχιδάλκινα ἀγγεῖα διαφόρου μεγέθους, ἀριστο-
 τεχνικώτατα κατεργασμένα. Ἐπίσης σφζονται κανδήλαι με τὰ φυτί-
 λια των, ἄγκυραι καὶ σκευὴ με ἐπιμήκειας λαβὰς σχήματος ταβᾶ,

ένας φανός τῆς χείρως, ὕδαλινες καρδάρες, κούπες καὶ πιδάκατεσκευασμένα ἀπὸ κίτρινον ὕελον εἰς δίδφορα μεγέθη καὶ χρώματα. Κλειδί, κλειδωνιά καὶ τεμάχια ὀρειχάλκο παρόμοια πρὸς τὰς λαβίδας τῶν συρταρίων ὡς καὶ πλήθος πέλων καὶ πηλίνων ἀγγείων. Εἶνε δέξιον παρατηρήσεως ὅτι εἰς τὸ δυτικὸν ἄκρον τοῦ τάφου ὑπάρχει μέγας πύθος πλήρης σιδήκης. Ἐντὺς τοῦ τάφου ὁ νεκρὸς εὐρέθη ἡμίκαυστος. Πρὸς τὸ μέρος τῆς κεφαλῆς του κειμένης πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος ἀνευρέθη στέφανος κατασκευασμένος ἀπὸ φυτικὴν οὐσίαν στολισμένην με φύλλα χρυσοῦ. Τὰ χρυσοῦ φύλλα καὶ τὰ ἄλλα ἐκτείνονται κατὰ μῆκος τοῦ τάφου. Ὑποτίθεται ὅτι αὐτὸς ἐστολίζον ὕφασμα σκεπάζον τὴν σιδήκην τοῦ νεκροῦ. Εἰς τὴν νοτιανὴν ἄκραν τοῦ τάφου εὐρέθη μακρὸν ξίφος τοῦ ὀποίου τὴν ῥαχὴν σπάζεται ἐν μέρει. Εἰς μικρὸν ἀπόστασιν κεῖνται τέσσαρα ὀγκεινὰ ῥα (χαντζέρ). Εἰς τὸ μέσον εὐρέθησαν δύο χρυσοῦ δακτυλίσκιοι με λίθους σκαλιστοὺς. Ἐπίσης εὐρέθησαν καὶ πέντε δοχεῖα ἀργυρὰ με πόδας καὶ λαβὰς στολισμένα με ἀνδύλῳ. Τὰ δοχεῖα ταῦτα τόσον ὡς ἐκ τοῦ σχήματος ὅσον καὶ ἐκ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἀναγλυφῶν στολισμάτων ἀξίζει νὰ συγκαταλεχθῶσιν μεταξύ τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς ἀρχαίας τέχνης. — Τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ τάφου ἦτοι πρὸς τὸ μέρος τῶν ποδῶν τοῦ νεκροῦ εὐρέθη (θῶραξ) τεθωρακισμένος χιτὼν κατεσκευασμένος ἀπὸ ὀρειχάλκον καὶ σόδηρον καὶ τόξον ἐν σχήματι τεχνικωτάτης ἀνθρωπίνης κεφαλῆς. Τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ τόξου ὅπερ συγκείται ἐξ βλοκλήρου ἀπὸ ἀργυρον ἔχει σχῆμα ἀνθρωπόμορον. Πλησίον τοῦ τόξου εὐρέθη μέγας πύθος τοῦ ὀποίου τὸ στόμιον εἶνε σκεπασμένον με ὕφασμα. Τὰ πλοῦσια ταῦτα χρυσοῦ, ἀργυροῦ, χαλκίνα καὶ ὕδαλινα ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα ὡς ἐκ τῆς τεχνотροπίας των εἰκάζεται ὅτι ἀνήκουν εἰς τὸν αἰῶνα μ. π. I. Ἐπειδὴ κατὰ τὸν αἰῶνα ἐκεῖνον ὑπῆρχεν Βασίλειον ἀνατολι-

ἡθελῆς θοράκης με πρωτεύουσαν τὴν Βιζύην, συνάγεται ὅτι ὁ πλοῦσιος αὐτὸς τάφος θὰ ἀνήκειν εἰς βασιλέα ἢ εἰς στρατηγὸν προερχόμενον ἐκ βασιλικῆς οἰκογενείας. Ὁ τάφος οὗτος ὡς ἐκ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς του, τῶν τοιχογραφιῶν καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἔργων μᾶς δίδει ζωντανὴν εἰκόνα τοῦ θρακικοῦ πολιτισμοῦ κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα καὶ ἀποδεικνύει τὸν πλοῦτον, τὴν δόξαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς πολιτικῆς ὑποστάσεως τὴν ὁποῖαν εἶχον δημιουργήσει οἱ θράκες. Εἰς ἀπόστασιν 25 μ. νοτιοδυτικῶς τοῦ πρώτου γενομένης ἀνασκαφῆς εἰς ἕτερον μέρος εἰς βάθος τεσσάρων μέτρων καὶ εἰς ἑκτασιν 30 μέτρων εὐρέθησαν δύο συνεχόμενοι τάφοι σκεπασμένοι με πλίνθους εἰς σχῆμα ψαροκοιλάου. Εἰς τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν ὅστις εὐρίσκεται ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς καὶ ὅστις φαίνεται ὅτι ἀνήκει εἰς γυναῖκα εὐρέθησαν ἕνας στέφανος ἀπὸ χρυσοῦ φύλλα, μὲν ἀγκυρα καὶ διάφορα κέντρα καὶ ὕδρινα δοχεῖα καὶ σκευή. Ὁ νεκρὸς ἔῤῃ ἐπίσης καμμένος. Εἰς τὸν δευτέρον τάφον ὅστις εἶνε μικρότερος τοῦ πρώτου εὐρέθησαν ἐκτός τῆς στέκτης καὶ δύο πήλινα ἀγάλματα παριστάνοντα παιδίδια.

Ἐξ ὧν τούτων συνάγεται ὅτι οἱ δύο οὗτοι τάφοι ἀνήκουσιν εἰς μίαν γυναῖκα καὶ εἰς ἕν παιδίον. Ἐπίσης πιθανολογεῖται βασίμως ὅτι καὶ οἱ τάφοι αὗτοί ἀνήκονται εἰς τὴν ἰδίαν ἐποχὴν καὶ ὅτι ἡ τεθαμμένη θὰ ἦτο συγγενὴς τοῦ βασιλέως ἢ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ τεθαμμένου εἰς τὸ μέγαλον μαυρολεῖον. Τὴν σήμερον εἰς ἀπόστασιν ἑξακοσίων μέτρων τῶν δύο ὡς ἦν ἀνασκαφέντων χώρων ἀνασκάπτεται τρίτος χώρος. Αἱ ἐργασίαι προχωροῦν ταχέως καὶ ἐλπίζεται ὅτι ἐντός ἡμερῶν τινῶν θὰ ἔχομεν ἀποτελέσματα. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἐργασιῶν τούτων ἡ Ἐπιτροπὴ θ' ἀρχίσῃ ἐρεῦνας ἐντός τῆς κωμπούλεως Βιζύης αἵτινες θ' ἀποτελέσουν τὴν βῆσιν τῶν περαιτέρω γενικωτέρων ἀνα-

σκαφῶν. Ταύτοχρόνως θά γίνωσιν ἔρευναι καί εἰς τὰ ἑρείπια τὰ
εὐρισκόμενα περὶ τοῦ Κηρυκαρίου. [χώραν τῶν 40/Σαρδόντα' Ἐκκλησίαι;]
Αἱ ἀνασκαφαί αὗται θά διαρκέσουν μέχρι τέλους Ἰουλίου.

Σημείωσις.

Ἐνθεν τῆς εἰκόνος αἱ ἐπιγραφαί εἶναι αἱ αὐταί τῆς
περιγραφῆς.

Ἐστῶθεν δὲ αὐτῆς ἡ φράσις.

Ἡ Βιβλίη τοῦ θά γένουν προσεχῶς ἀνασκαφαί, ὅπως φαίνεται
ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ παλαιοῦ φρουρίου.-

Ἡ περιγραφή εἰς τὴν 7ην σελίδα.